

QUÆSTIO MEDICA

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS

MANE DISCUTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORUM.

Die Jovis 30. Januarij.

M. PAULO MATTOT,

DOCTORE MEDICO, PRÆSIDE.

An ex Tabaco Calvities?

I.

U T non omnes omni gaudent volucres aëre, nec ponto
 pisces, sic nec omnis omni tellure planta fertur: pro
 soli & cœli varietate plantarum aliæ alibi sponte nas-
 cuntur, quæ ut ortum, quem soli iniquitas & cœli negavit incle-
 mentia, arte consequantur, improbâ egent culturâ: has inter Ni-
 cotiana, cujus India ferax; illic sine operoso nascitur apparatus;
 venit illic facilius & virescit injussâ; præstantioris longe virtutis
 eâ quæ apud nos, aurâ locoque invitis, arte emergit: hæc telluri,
 ovillo equinoque fimis, saginata, ortum refert acceptum; illa na-
 turæ indulgentiæ, quam ars nusquam æquabit, opportuno quam-
 vis sationis tempori studeat, & sato semini, irrigatione provi-
 deat debitâ; artificum industriam, cultorum diligentiam, adeo

A

vis naturæ vincit. Dubitas? testes sint agri gallici, in quibus nuper colitur Nicotiana, quæ, culta licet, vix cubiti exuperat altitudinem, cum in Indiâ hortorum decus sit, quorum parietes circumvestit; numerosa illic, ampla, longa, perpetuo decorata virore, duplicato florum ex albo purpurascentium ambitu, & denso foliorum stipatu, aspectum jucundo recreat colore: hanc foliorum ubertatem, & florum amœnitatem multifidis debet radicibus, quarum ope, quo postulat saginari succo, alitur planta præ cæteris vorax; quæ eximiis quamvis polleat dotibus, nisi modus in usu servetur, ad extremam siccitatem partes suo cassas alimento deducit.

I I.

QUANTIS capiatur illecebris, qui Tabaco assuevit, fere neminem latet, quia nemo ab illius usu resilit aut fere nemo; id quia mercatoribus notum, ad Indos spe lucri appellant; nullus ita ut sit terræ angulus ad quem, si solo negetur, inde non deferatur; ubique officinæ recluduntur publicæ, aulicis & lixis promptum ut sit in manu mercimonium, mulieribus & viris, ducebibus & calonibus, familiare, in quibus consuetudo fecit necessarium: nautæ & qui sequuntur castra, in cibi & potus penuriâ, Tabaco vires sustinent, non quidem fame & siti sedatis (nequit enim esse alimentum) sed retuso utriusque appetitus sensu, quem non mediocriter lædit; felices sane, si eo semper abstinuissent aut servassent in usu modum; sed ad tantam fumus hauritur, pulvisque absumitur insaniam, ut multo gravioribus incommodis commoda rependantur; nullaque sit pars, quæ inde vitium non capiat: exsiccandi enim & calefaciendi, quâ pollet potentia, paulatim usu frequentiori corporis habitus pumice siccior evadit.

III.

UT frondes arborum decus, sic & capitis honos cæsaries est, quam alere solis olim licitum ingenuis, servis vetitum, inter eos discrimen faciente comâ: hæc majorum ævo, non ascititiis nitebat crinibus, sed solo nativo splendebat decore; artefacta quippe nundum erat usu recepta; ingenio flexam & frequenti cumulantem sobole verticem, prolixâque serie humeros decurrentem, in genere optabat socer, in proco

matura viro; ex cæsarie venustâ, ille progeniem generosam expectans, illa virum; canitiem & calvitium parvi pendens uterque; quid enim calvities socerâ & sponsæ pollicetur? id ipsum quod agricolis tellus sine gramine & arbos sine frondibus; calvities siquidem sæpe vitiosi succi proventum præ se fert, sæpius alimenti penuriam, quæ siccitatis & caloris exuperantis fatura est infelix.

IV.

PLANTÆ ad siccitatem productæ ut frondes alere nequeunt, sic & cæsariem corpus exsuccum: id enim in hominibus est calvities, quod in arboribus foliorum lapsus; hanc in provectiori ætate, alimenti necessarij defectus & nequioris humiditatis proventus faciunt ineluctabilem, quam etiam accelerat longa morborum series, quos interdum curatos, interdum sævientes indicat, gravis ægritudinis periculo functi, sæpe calvescunt; sæpe syphilide vexatos turpis dehonestat Ophiassîs; quam copia illaudabilis succi & probi inopia plerumque inducunt: hinc qui obsoniis, carnibus fumo duratis, sale conditis & piperatis; adurunt sibi viscera, ocyus calvescunt; qui euchymis, eupeptis utuntur cibis, serius; qui nundum litavit veneri amissos vix queritur crines; quorum ipolium, qui lateri non pepercere, aut nimis indulgere lyæo, adscititiâ comâ refarcire tenentur; gratiam, quam alterutra non immeritis abstulit libido, operoso quærentes apparatu: hinc peregrina cæsaries est in honore: quæ cani rufive crines in flavos, plani in crispas, hirsuti in concinnos mutantur, & turpis tandem tegitur Alopecia: eâ in utroque sexu nihil deformius; non enim Dianæ, si calvus fuisset, Hyppolitus placuisset; nec ipsa quæ Papho colitur Dea, omnilicet gratiarum choro & cupidinum populo stipata, Marti; nisi oris veneres elegans commendasset cæsaries.

V.

NE lucro fraudentur, qui spe lucri pergunt Indias, vitiatum, rancidum, & proximum situi Tabacum, Zingibere, pipere, sale, euphorbio, in aceto maceratis, conantur restituere; quo mangonio, dum Nicotianam pristinæ student reddere virtuti, si quid in foliis supersit roboris, id ipsum adimunt &

adulterinis inquinant mixturis; nativam illius exsiccandi & calefaciendi potentiam peregrinis augent condimentis, quibus, etiam si foret immunis, tantas nihilominus gerit cum humano corpore inimicitias, ut tirocinij pœnas non mediocres luant, qui primum Tabaco utuntur; vertiginēs, animi defectus, vomitus, sudores frigidi, alvi cruciatus fidem faciunt, quibus, si Tabaco assueti, non frequenter afficiantur, id consuetudini debent; quâ tandem fit, ut sensim ineluctabile vitium viscera capiant, partesque principes invadat, quod eo difficilius emendari poterit, quo altiores egerit radices: non quod Tabacum tempore & loco à medico præscriptum ægrotantibus solamen non possit afferre, sive fumus illius hauriatur, sive in pulverem redactum naribus excipiatur, sive folia terantur dentibus; sed ut medicamentis assueti, non solum medicamentorum beneficio non gaudent, sed inde capiunt detrimentum, sic etiam fit, ut usu, in nimiam consuetudinem degenerante, noxium Tabacum evadens, sensus reddat hebetiores, memoriam faciat infeliciorem, ingenij vim retundat, cerebrum exsiccet; unde, subducto Calvariæ alimento, illius cutis in rugas contrahitur resiccata; sicque pilis alendis impar reddita, turpe sequitur capillorum defluvium.

Ergo ex Tabaco Calvities.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Franciscus Vexon.

M. Raimundus Vaslet.

M. Franciscus de la Chambre, Regina Francorum Medicus Primarius.

M. Claudius Puyton.

M. Gabriel Dacquet.

M. Alanus Lamy.

M. Petrus Yvelin.

M. Claudius Berger.

M. Claudius Quartier.

Afferebat Lutetiæ JOANNES BAPTISTA RENATUS
MOREAU, Parisinus. A. R. S. H. 1676.

PARISIIS,

Apud FRANCISCUM MUGUET, Regis & Illustrissimi
Archiepiscopi Parisiensis Typographum.